

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016

Maria Pihlström, Petra Berglund, Jan Löfgren, Annika Eriksson och Lisa-Marie Monsén mötte höstlovslediga barn och en del föräldrar på spökvandring i Arkivcentrum oktober 2016

Föreningsarkivet i Värmland

Postadress

Box 162
651 05 KARLSTAD

Besöksadress

Arkivcentrum
Hööksgatan 2

Telefon

054-701 11 77
Telefax
054-15 76 20

E-postadress

fa@arkivcentrumvarmland.se

PlusGiro

375675-6

Bankgiro

614-0271

Organisationsnr

873200-0362

FÖRENINGSSARKIVET I VÄRMLAND

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2016

INNEHÅLL	SID
Styrelse och övriga förtroendevalda	3
Mötesverksamhet, organisationsfrågor m m	3
Samverkansmodellen	4
Medlemmar och medlemskontakter	4
Medlems/kundkontakter	5
Besök, rådgivning	6
Lokaler och samverkan	6
Arkivcentrum Värmland	6
Samverkansfrågor	7
Arkivdepå i Zakrisdal	8
Övrig samverkan samt styrelserepresentation	9
Ekonomi	9
Allmänt	9
Bokslut för 2016	10
Personal	10
Kompetensutveckling och personalvårdande insatser	11
Depåverksamhet	11
Leveranser	11
Registrerings- och förteckningsarbetet	12
Information, forskarservice	13
Forskarservice i samverkan	13
Föreningssarkiven och forskningen 2016	14
Arkivens Dag	16
Arkiv i Skolan	17
Övriga externa kontakter och arrangemang	17
Kursverksamhet, utbildning	18
Information, mediakontakter, publicering	18
Slutord	18
Medlemsorganisationer 2016-12-31	(Bilaga 1) 20
Resultat- och balansräkning 2016	(Bilaga 2) 22
Statistik 2012-2016	(Bilaga 3) 25
Revisionsberättelse 2016	(Bilaga 4) 26

FÖRENINGARSARKIVET I VÄRMLAND

VERKSAMHETSBERÄTTELSE för 2016

Föreningarsarkivet i Värmland är *centralarkiv för de ideella föreningarna* i Värmlands län. Alltsedan starten 1949 har arkivet samlat in, bevarat, vårdat och gjort arkiven efter tusentals värmländska föreningar tillgängliga för forskning. I dagsläget förvaras närmare 7 000 föreningarsarkiv från länets alla kommuner i Föreningarsarkivet. Arkivet är i sig organiserat som ideell förening och vid årsskiftet 2016/2017 var 184 organisationer medlemmar. Föreningarsarkivets serviceinsatser omfattar medlemsorganisationerna, men också hundratals andra aktiva/levande föreningar. Tjänster som Föreningarsarkivet erbjuder är trygg förvaring, registrering, detaljförteckning, rådgivning och utbildning i arkivfrågor. Föreningarna är del av den enskilda arkivsektorn vilket gör att deras arkivvård bygger på frivillighet. Därför blir en av arkivets huvuduppgifter att övertyga organisationerna om att deras arkiv är en resurs och bör tas till vara för eftervärlden. I Föreningarsarkivets stadgar finns ett klart forskningssyfte inskrivet. Arkivet har således en viktig roll för att stimulera att föreningarsarkiven används i olika typer av forskning. Föreningarnas arkiv är oundgängliga då föreningarna kartlägger sin egen historia. Dessutom ger föreningarsarkiven viktiga pusselbitar vid studier av lokal historia och regional utveckling. Föreningarsarkiven lämpar sig dessutom väldigt väl för forskning om person- och släkthistoria. I Föreningarsarkivet kan man studera tusentals föreningar där tiotusentals värmlänningar aktiverat sig under nära nog ett och ett halvt sekel. Och det ger naturligtvis också ett mervärde att forskningen i föreningarsarkiven sker inom ramen för forskningsmiljön Arkivcentrum Värmland.

Arkivets styrelse

Sten Fransson, Arvika, ordförande
Åse Gustafsson, Karlstad, v ordförande
Elsa Hallbäck, Kristinehamn
Lena Hassellund, Kil
Viola Jansson, Karlstad
Leif Spännar, Grums
Martin Stolare, Molkom

Mandattiden utgår

2017
2017
2018
2017
2018
2017
2018

Anders Ajaxson, Karlstad (suppleant)
Per Brunström, Karlstad (suppleant)
Jan-Anders Bjursbo, Karlstad (suppleant)
Elvy Hansson, Grums (suppleant)

2017
2017
2017
2017

Ruth Mofjell, Forshaga (hedersledamot)

Revisorer

Anna-Karin Berglund, Ekshärad
Thore Jansson, Rottneros
Per Nilsson, Töcksfors (suppleant)
Kent Wallin, Kil (suppleant)

2017
2017
2017
2017

Valberedning

Christer Alnebratt, Karlstad
Peter Olausson, Värmlands Nysäter
Kerstin Sandbäck, Karlstad (sammankallande)

2017
2017
2017

Mötesverksamhet, organisationsfrågor mm

Vid årsmötet i april 2015 fick styrelsen uppdrag att *se över arkivets stadgar*, särskilt med avseende på antalet styrelseledamöter. Stadgefrågan behandlades i arbetsutskott och styrelse under andra halvåret 2015 och ett förslag utarbetades. Den 21 januari 2016

beslutade ett extrainkallat medlemsmöte att godkänna styrelsens förslag till stadgeändringar. De drygt 25 ombuden skickade förslaget vidare till årsmötet för beslut.

Årsmötet den 28 april inleddes med en intressant föreläsning av journalisten/författaren Annika Lindqvist, Arvika. Drygt 50 personer lyssnade till "Mitt hjärtevarma tack för semestervilan - husmorssemester på Frykenstrand och andra semesterhem". Annikas bok med samma titel grundar sig bl a på forskning i det innehållsrika arkivet från semesterhemmet Frykenstrand. Arkivet innehåller enormt värdefull kvinnohistoria från 1900-talet och finns i Föreningsarkivets förvar. Vid de sedvanliga årsmötesförhandlingarna som följde fastställdes styrelsens stadgeförslag. Eftersom antalet styrelseledamöter förändrades i det antagna förslaget hade valberedningen inriktat sig på att anpassa antalet styrelseledamöter till de nya stadgarna. Styrelsen består numera av 7 ordinarie ledamöter och 4 suppleanter.

Styrelsen har sammanträtt vid fem tillfällen under året.

Arbetsutskottet har bestått av ordförande Sten Fransson, v ordförande Åse Gustafsson, Viola Jansson och Leif Spännar (ersättare).

Arkivchefen är föredragande och adjungerad sekreterare i styrelse och arbetsutskott.

Samverkansmodellen

Sedan 2013 är Föreningsarkivet i Värmland del av den s k Samverkansmodellen. Staten har delegerat sin bidragsgivning till specifika områden inom regional kulturverksamhet till regioner/landsting. Föreningsarkivets aktiviteter redovisas i den regionala kulturplanen. Att vara del av planen är villkoret för att erhålla statsbidrag. Under 2016 förlängdes kulturplanen som hade gällt under åren 2013-15. Samtidigt pågick arbetet med att utarbeta underlag till den kommande kulturplanen. Under senhösten beslutade regionstyrelsen om den kulturplan som kommer att gälla 2017-2020. Föreningsarkivets främsta fokus låg på att lämna underlag för en *utvecklingsplan för 2017*, som också den godkändes av Region Värmland i slutet av året.

Under våren 2016 gjordes en kvantitativ redovisning av verksamheten. Den kvalitativa redovisningsdelen, som tagit så mycket tid under 2015 pausade detta år. Vid två tillfällen under 2016 deltog Åsa Vålvik och arkivchefen i möten som anordnades av Regionens kulturavdelning. Vid vårträffen stämde man av redovisningsrutiner och diskuterade den kommande kulturplanen. Vid höstträffen följdes bl a det tidigare remitterade underlaget till den särskilda utvecklingsplanen för 2017 upp. Dessutom kunde deltagarna diskutera olika former för samverkan.

Föreningsarkivet har successivt anpassat och förfinat statistikinsamlingen om verksamheten för att underlätta uppgiftslämningen till Kulturrådet. Efter hand har personalen kommit in i rutinen att *omgående* föra in statistik om olika moment och insatser i egna utformade excelformulär. Det är slående att se verksamheten i siffror. Det illustrerar väldigt tydligt hur mycket verksamhet som faktiskt bedrivs i Föreningsarkivet, trots att arkivets personalresurser är tämligen begränsade.

För att regionala kulturverksamheter skulle komma ifråga för fortsatt statsbidrag under 2017 ställde Kulturrådet strängare krav. Tillgängligheten till respektive verksamhet för olika grupper med funktionshinder skulle vara uppfylld. Föreningsarkivet lämnade sina uppgifter under hösten. Genom samarbetet med övriga institutioner i Arkivcentrum uppfylldes kraven för tillgänglighet till verksamheterna på ett godtagbart sätt.

Medlemmar och medlemskontakter

Alla ideella föreningar i länet **kan söka medlemskap** i Föreningsarkivet i Värmland. Medlemsorganisationerna har ett antal förmåner. Det rör sig om en (1) avgiftsfri hyllmeter, prioritering vid rådgivning, leveranser och registrerings/förteckningsinsatser.

Vidare har medlemmarna inflytande över arkivverksamheten vid års- och medlemsmöten och kan nominera ledamöter till styrelsen. Under 2016 var *medlemsavgiften* oförändrat 1 200 kronor för distriktsorganisationer/motsvarande och 400 kronor för lokala föreningar. Samtliga aktiva/levande organisationer betalade under året en *serviceavgift* på 150 kronor per hyllmeter för överlämnat arkivmaterial. Serviceavgiften inbegriper säker förvaring, godkända förvaringsmedel, registerhållning, hjälp med återsökning av uppgifter, gallringsbevakning och bortforsling av utgallrat arkivmaterial. Vid leveranser av arkiv debiteras en *leveransavgift* på 250 kronor per tillfälle. Avgiften avser ett antal insatser som personalen gör vid leveranstillfället (registerföring, inventering/grovgenomgång av handlingarna, uppställning i hyllutrymme, kvittering). Grovgenombången (kopplad till rensning/gallring av överflödigt material) är nödvändig för att ha kontroll över innehållet i arkiven tills de är detaljförtecknade. Detaljförteckningsarbetet kan nämligen dröja, eftersom inflödet av arkiv är så väldigt omfattande.

I **bilaga 1** redovisas de 184 organisationer/föreningar som var medlemmar i Föreningsarkivet vid årsskiftet 2016/2017. Under 2016 tillkom fem (5) nya medlemmar i arkivföreningen medan sex (6) medlemskap upphörde, varav två (2) p g a nedläggning.

Nya medlemmar

Klarälvens Vattenvårdsförbund
Tingvallakyrkans församling
Bostadsrättsföreningen Lärkången, Vålberg
Forshaga Röda Korskrets
Stora Kils Hembygdsförening

Avförda som medlemmar

Vulkanerna (upphört)
SAC Södra distriktet
STF Värmland
Värmlands Luftvårdsförbund
Svensk-Engelska Föreningen (upphört)
Bosträttsfören. Kasernhöjden 11

Medlems/kundkontakter

Föreningsarkivet ger råd om arkivhantering per telefon och via e-post, genom skriftlig information och även vid besök på organisationernas kontor. Via hemsidan (som f n uppgraderas) ska organisationsfolk få en del enkla, men användbara tips om arkivering. Då det gäller *stora leveranser* är det lämpligt att arkivet besöker organisationen och ger instruktioner på plats. Detta arbetssätt bygger på mångårig erfarenhet och har ett klart syfte. Man undviker att få in gallringsbara handlingar till Föreningsarkivet - handlingar som skulle belamra värdefullt hyllutrymme i arkivdepån i onödan. Arkivförvaringens grundsyfte är ju att bevara handlingar med *långsiktig* intresse. För att poängtera att så är fallet debiterar arkivet en hyllmeteravgift på 500 kronor per år för moderna bokföringsunderlag (verifikationer och liknande).

Organisationerna tillhör den enskilda sektorn och som följd av detta bygger deras arkivvård på frivillighet. Därför bemödar sig alltid personalen om att föra en dialog med föreningslivet som bygger på förståelse och respekt. Ibland ses nämligen kostnader för arkivering som ett slöseri med föreningens egna medel. Det innebär att det kan behövas viss påverkan från arkivets sida för att övertyga föreningar om att deras handlingar är viktiga och bör bevaras för framtiden. Det är alltid tillfredsställande att se då föreningsfunktionärer inser värdet av att bevara spännande arkivmaterial och i förlängningen - *sin förenings historia*.

Föreningsträffar

Under 2016 har Föreningsarkivet haft åtskilliga kontakter med olika medlemsorganisationer och andra föreningar som är kunder i arkivet. *Två föreningsträffar* anordnades i arkivets lokaler under året. Den 21 januari riktade arkivet sig till medlemmarna. Det passade utmärkt att förlägga träffen i samband med ett extra medlemsmöte samma kväll. Den 13 oktober kallade arkivet till en föreningsträff riktad till organisationer som är kunder i arkivet. Träffen kombinerades med ett underhållande föredrag om idrottshistoria med idrottsprofilen Anders Borgström. Vid båda träffarna deltog ett fyrtiotal föreningsfunktionärer. Det är viktigt att hålla kontakt med föreningarna

på det här sättet. Inte minst för att det är rätt hög omsättning på personer som har någon form av arkivansvar i föreningarna.

Som ett resultat av januariträffen "värvades" Föreningsarkivet till en träff för enbart *idrottsrörelsens organisationer* i Idrottens Hus den 16 juni. Närmare 20 deltagare från Idrottsförbundet och de olika specialdistriktsförbunden fick inblick i arkivfrågor. Tyngdpunkten kom att ligga på vad som blir kvar av dagens IT-baserade information. Hur kommer framtiden att förstå vad dagens organisationer utträttat? Ingen lätt fråga att besvara, men viktig att lyfta.

Besök, rådgivning

Nedan redovisas ett antal informationstillfällen med arkivmedlemmar och organisationer som är kunder i arkivet.

Vänsterpartiets distrikt besökte arkivet vid två tillfällen och fick se sina fanor och standar som inspiration inför organisationens 100-årsjubileum 2017. Genom kontakterna med arkivet upptäckte man att det faktiskt fanns några av de gamla symbolerna bevarade.

Flera organisationer har besökts på plats för att personalen skulle kunna ge råd och tips om dokumenthantering och gallring samt förbereda inför leveranser. Således har ABF Värmland, Föreningen Norden i Torsby, Handelsanställdas förbund avd. 17, Karlstad, Karlstads Koloniträdgårdsförening och Föreningen för Byggnadskultur i Kristinehamn fått besök av personal från arkivet.

Värmlands Släktforskarförening, STF Värmland, Arvika PRO och Djurskyddet i Karlstad har fått gallringsråd och andra tips av arkivpersonalen vid besök i Arkivcentrum. Arkivpersonal tog emot Byggnadsfacket i Värmland i depån i Zakrisdal. Man ville se på plats vad som hade arkiverats från den egna organisationen innan man kom med ytterligare leveranser.

Vid två tillfällen under 2016 har grupper tagits emot i arkivdepån i Zakrisdal i samarbete med Värmlandsarkiv, nämligen Värmlands Regementes Kamratförening och Lantmännen.

Lokaler och samverkan

Arkivcentrum Värmland

Föreningsarkivet i Värmland är samlokaliserat med Värmlandsarkiv, landsarkiv i Värmlands län och Landstingsarkivet i Arkivcentrum Värmland vid Hööksgatan i Karlstad. Även Karlstads kommunarkiv samverkar med de nämnda arkiven. Kommunarkivet deltar i forskarservice och flertalet aktiviteter, men har kontorslokaler och närarkiv i Stadshuset vid Drottninggatan. I Arkivcentrum finns en forskarexpedition, forskarsal, arkivlokaler samt kanslilokaler. I den gemensamma forskarsalen finns 40 platser, varav ungefär hälften är försedda med datorer. Edbergssalen, som är lämpad för föreläsningar och undervisning, erbjuder drygt 60 platser i biosittning. Dessutom finns Almqvistsalen, en rejäl samlingssal i cafémiljö, grupprum, sammanträdesrum samt ett pausrum för besökarna. Arkivcentrum Värmland är välrustat, har hög servicenivå och generöst öppethållande (36 tim. per vecka). Arkivcentrum är en etablerad träffpunkt för möten, föreläsningar, konferenser etc. De fyra arkiven samverkar i forskarservicen och delar på expeditionstjänstgöringen enligt väl inarbetade rutiner. Ytterligare en aktör, Värmlands Släktforskarförening, tar aktiv del i samarbetet. Man har en hel del verksamhet förlagd till Arkivcentrum, medverkar aktivt i forskarsalen på torsdagar och bidrar i högsta grad att locka besökare till huset.

Föreningsarkivet har ett närarkiv i Arkivcentrum som rymmer närmare 900 hyllmeter. Där placeras normalt nyinkomna leveranser. Dessutom förvaras ett antal särskilt frekventa arkivsamlingar permanent i detta utrymme.

Arkiven har i likhet med tidigare år haft träffar med hyresvärderna *Landstingsfastigheter*. Vid fyra tillfällen har representanter för arkiven diskuterat olika fastighetsfrågor med ansvariga från hyresvärderna. Arkiven är hyresgäster i ett hus som tar emot tusentals besökare varje år. Det gör dessa avstämningsmöten väldigt meningsfulla. Arkiven framför ofta synpunkter som leder till olika åtgärder och förbättringar. Under 2016 har bl a frågor om brandskydd och om tillgänglighet funnits på dagordningen. Arkivarie Annika Eriksson deltar i dessa möten för arkivets räkning.

Samverkansfrågor

Arkivcentrums *samordningsgrupp* behandlar olika frågor av gemensamt intresse. I gruppen ingår verksamhetsansvariga från resp institution. Träffarna sker månatligen utom under sommarmånaderna och ordförandeposten och sekreterarskapet roterar. Gruppen behandlar och beslutar om informationsinsatser, gemensamma arrangemang, programverksamhet, policy/profileringsfrågor, personalutbildningar, lokalfrågor etc. Under året diskuterades tillgänglighetsfrågorna och parterna fokuserade på *enkelt avhjälpta hinder*. En åtgärd blev att ta bort trösklar till forskarsal och forskarnas pentry. Vidare diskuterades ytterdörren som inte höll måttet då större rullstolar eller permobiler skulle ha tillträde till fastigheten. Även brandskyddsfrågorna behandlades under hösten.

Den gemensamma hemsidan www.arkivcentrumvarmland.se omarbetades under första halvåret. Sidan anpassades dessutom till en standard som krävs för tillgänglighet.

I oktober behandlade Samordningsgruppen omändringar i forskarexpeditionen vid ett särskilt möte. Förutom verksamhetsansvariga från resp institution deltog även fyra representanter från Arkivcentrums expeditiionsgrupp. I princip fanns ett grundförslag som diskuterades och som också fick slutligt gehör. Tanken är att miljön ska bli lite mer ombonad genom annorlunda möblering.

Arkivcentrum har en särskild *expeditiionsgrupp*, som ägnar sig åt frågor med koppling till forskarservice och expeditionstjänst. Ett mål med gruppens arbete är att kunna erbjuda jämn och god kvalitet i den gemensamma forskarservicen. Man har vanligen fyra möten per år och diskuterar olika nyheter och förbättringar. Gruppen kommer ofta med förslag till kompetensutveckling av personalen som tjänstgör i forskarexpeditionen.

Gemensamma aktiviteter

Årets Släktforskardag ägde rum i Arkivcentrum igen, efter att arrangemanget hade gästade Karlstads Stadsbibliotek 2015. Närmare 200 personer kom till huset för att se på olika aktiviteter och utställare och lyssna på intressanta föredrag.

11 maj anordnade arkiven för första gången "*Arkivcentrumdagen*". Tanken med denna aktivitet var att samtliga medarbetare skulle träffas för att lära känna varandra bättre under trevliga former. Dagen inleddes efter lunch med ett föredrag med gästprofessorn på historiska avdelningen på Karlstads universitet Christer Ahlberger. Han höll en särdeles intressant föreläsning om städer och stadshistorisk forskning. Efter gemensam fika blev det tipspromenad. Dagen avslutades med cateringmat i Almqvistsalen och en riktigt knivig musikquiz där i princip alla deltagare fick något pris. Stort tack till Anders Lund, Värmlandsarkiv som kom med idén från början.

Den 9 september deltog Föreningsarkivet, Karlstads kommunarkiv och Värmlandsarkiv i "Kulturnatten" i Stadsbiblioteket i Karlstad. Personalen var inte helt nöjd med publiktillströmningen. Många valde nämligen att stanna utomhus i Museiparken för att se på eldkonst och många andra aktiviteter där.

Vid det traditionella gemensamma Luciakaffet i december fick vi återigen njuta av Arkivcentrums gemensamma arkivkör med proffsigt framförd stämsång.

Programverksamhet i samverkan

Under 2015 och 2016 har arkiven och Värmlands Släktforskarförening erbjudit allmänheten en uppskattad programverksamhet i Arkivcentrum Värmland. Släktforskarföreningens fem föreläsningar per termin var grunden och de samverkande arkiven har bidragit med var sitt föredrag per termin. För att göra programverksamheten fylligare under detta verksamhetsår lades vissa "småprogram" in. Det kunde exempelvis vara filmvisning, föreningsträffar eller kortkurser i hur man forskar i arkiv av olika slag. Allt med syftet att få till ett varierat programutbud. Under hösten tillkom Nätverket för Karlstads historia som samarbetspartner. Det gjorde också Folkuniversitetet, efter att ha tecknat ett samarbetsavtal med Släktforskarföreningen.

Under 2016 hade Föreningsarkivet rollen som samordnare av det digra programutbudet. Med det följde också ansvar för logistiken kring tryckning av program och affischer. En hel del tid och kraft lades på att planera och dirigera marknadsföringen av de olika programinslagen. Under våren svarade Jan Lundh, Värmlandsarkiv, för layout och grafisk utformning av program och månadsaffischer. Han efterträddes under hösten av arkivarie Lisa-Marie Monsén, även hon från Värmlandsarkiv.

En viktig del av marknadsföringen skedde som tidigare med hjälp av breda utskick från Karlstads Kultur- och fritidsförvaltning. Givetvis har arkiven och Släktforskarföreningen också använt sina egna kanaler för att locka besökare till programverksamheten. Att nyttja hemsidor, Facebook, e-postutskick (släktforskarna), evenemangs databaser och riktade utskick har bevisligen gjort verkan. Programverksamheten visade sig öka i popularitet och 1 279 personer besökte de olika aktiviteterna under 2016. Det var en fördubbling mot 2015. Särskilt lyckade blev satsningarna för barn och ungdomar. Pyseldagar i Värmlandsarkivs bokbinderi vid sportlovet och höstlovet samt en garanterat "ruggig" spökvandring under höstlovet drog många unga besökare.

Ett par arrangemang under 2016 stod ut lite extra. I maj anordnades *motorträff* i parken utanför Arkivcentrum med ett 25-tal olika fordon på plats. Exempelvis visade Värmlands bussveteraner en gammal ljusblå stadsbuss från Karlstad – något för nostalgiker. Arkivkoppling bestod i att Karin Wiik, Värmlandsarkiv, introducerade besökarna i Bilregistrets mysterier. Den 12 december avslutades årets programverksamhet med "*Luciadrag i Arkivcentrum*". Det blev en mycket välbesökt eftermiddag/kväll med hemslöjdskonsulenten Carina Olsson som dragplåster. Dessutom var det premiär för en fotoutställning i forskarpentryt. Arkivarie Jan Löfgren visade prov på sina fotograferingstalanger. Glöggservering och gissningstävlan förekom också liksom ett mycket uppskattat julpyssel med Carina Olsson. Föreningsarkivet hade huvudansvar för denna lyckade aktivitet.

Arkivdepå i Zakrisdal

Föreningsarkivets stora arkivdepå inryms i bergmagasin i stadsdelen Zakrisdal. Även Värmlandsarkiv och Karlstads kommunarkiv har stora utrymmen i de ombyggda berggrummen. Av de ca 3 000 hyllmeter som Föreningsarkivet förfogar över i berget är drygt 2 700 hyllmeter fyllda. Föreningsarkivet har inte personal fast stationerad i berget. Emellertid görs regelbundet hämtningar av material från bergdepån. Det gäller bl a beställningar från forskare som ska studera handlingarna i Arkivcentrums forskarsal. Hämtningarna kombineras med arbetspass så exempelvis arkiv som detaljförtecknats får sin slutliga placering i berget. I berget finns också Zakristorpet, en uppvärmd friggebod, som kan utnyttjas av personal från alla tre arkiven. Det kan vara praktiskt om man arbetar längre perioder under jord. Transporterna av föreningsmaterialet mellan Arkivcentrum och slutarkivet i Zakrisdal och sköts oftast med Värmlandsarkivs tjänstefordon. Föreningsarkivets personal är behjälplig vid lastning och lossning.

Frågan om utbyggnad i Zakrisdal har beklagligtvis inte avancerat särskilt mycket under året. Hyllutrymmena krymper betänkligt för både Värmlandsarkiv och Föreningsarkivet. Efter att Föreningsarkivet tagit emot den rekordstora leveransen från Communicare i

september blev Karlstads kommunarkiv räddningen. Föreningsarkivet hyr 80 hyllmeter i kommunarkivets depå under en tid framöver. Utbyggnaden av magasinskapacitet måste komma snart annars är platsbrist ett reellt hot mot arkivens utvecklingsmöjligheter.

I augusti deltog arkiven i Karlstads Kultur- och fritidsförvaltnings aktivitet "Upptäck Karlstad" för tionde året i följd. Visningen av arkiven i berget lockade rekordpublik, hela 40 personer. Personalen från de tre samverkande arkiven var förstås jättenöjda.

Övrig samverkan samt styrelserepresentation

Föreningsarkivet i Värmland är medlem i och deltar aktivt i olika sammanslutningar m m.

- Föreningsarkivet är representerat i *Föreningen Värmlandsarkivs* styrelse där arkivchefen har en suppleantplats.
- Föreningsarkivet är medlem i *Föreningen Bergslagsarkiv*, som ger ut tidskriften *Bergslagshistoria* och anordnar intressanta seminarier och studieresor med anknytning till Bergslagsområdet. Arkivchefen är ledamot i Bergslagsarkivs styrelse. Hela personalen deltog i Bergslagsarkivs årsmöte och inspirerande studiedag som arrangerades i Närke. Kumla sjöpark, skindustriemuseet i Kumla och konstutställningen på mesahögen vid Kvarntorp var några av programpunkterna under den välorganiserade studiedagen.
- *Nätverket Karlstadshistorikerna* vill stimulera forskning och utgivning om Karlstad. Initiativtagaren, f kulturchefen Kjell Fredriksson lämnade under året över ledartröjan till historikern Bengt Shüllerqvist. Ett handlingsprogram presenterades och diskuterades vid en träff i Arkivcentrum då Föreningsarkivet var värd. Arkivchefen återfinns bland nätverkarna sedan starten. I övrigt ingår representanter för bibliotek, museum, universitetet, kommunen, länsstyrelsen, hembygdsintressen m fl i nätverket. I april samarrangerade nätverket en Karlstaddag på Värmlands museum med intressanta föreläsningar och utställningar.
- Arkivarie Åsa Vålvik är Arkivcentrums kontaktperson i redaktionsgruppen för Värmlands Släktforskarförenings tidskrift *Värmlands Anor*.
- Föreningsarkivet är medlem i *Föreningen Värmlandslitteratur* och finns bland stiftarna av *Föreningen Värmländsk Kultur*.
- Föreningsarkivet har varit med och bildat *Föreningen Enskilda arkiv i Mellansverige* (FEAM). Föreningen organiserar arkiv som ägnar sig åt enskilda arkiv i Bergslagsområdet m o. Arkivarie Åsa Vålvik och arkivchefen representerar Föreningsarkivet i FEAM. Årsmöte hölls i samband med Bergslagsarkivs årsmöte i maj. Folkrörelsearkivet i Dalarna har f n ordförandeskapet som roterar.
- Föreningsarkivet är medlem i *Folkrörelsernas Arkivförbund (FA)*, intresseorganisation för föreningsarkiv och riksorganisationer inom ideella sektorn.

Ekonomi

Allmänt

Föreningsarkivets verksamhet finansieras genom medlemsavgifter, serviceavgifter, leveransavgifter, intäkter från viss undervisning samt med offentliga medel. Karlstads kommun, Region Värmland och Kulturrådet (via den s k Samverkansmodellen) är de största bidragsgivarna. Karlstads kommun och Region Värmland svarar dessutom för större delen av arkivets hyra i Arkivcentrum Värmland enligt en överenskommen fördelning.

Under 2016 har Föreningsarkivet erhållit ekonomiskt stöd från samtliga kommuner i Värmland. Fr o m 2015 debiterar arkivet en serviceavgift på 50 öre per innevånare från resp Värmlandskommun. Genom att samtliga kommuner bidrog med serviceavgift även under 2016 kunde arkivets ekonomi stabiliseras ytterligare. Karlstad, som är värdkommun, intar en särställning och ger ett betydligt större ekonomiskt stöd.

Intäkterna från organisationslivet är en viktig förutsättning för arkivets drift och för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt. Eftersom uppräknings av det offentliga stödet är mycket begränsad år från år är organisationernas tillskott helt nödvändigt. Under 2016 höjdes serviceavgiften till 150 kronor per hyllmeter som ett led i strävandena att säkra arkivets ekonomi. Intäkterna från organisationshåll uppgick under 2016 till 637 566 kronor, och det innebär att organisationerna svarade för 28,4 procent av de totala intäkterna under året. Det visar att organisationerna som nyttjar arkivservicen är beredda att betala för arkivtjänster med hög kvalitet.

För att arkivets ekonomiska verksamhet ska fungera på bästa sätt är vi beroende av effektiv ekonomihantering. Under 2016 har ekonomiassistenten Monica Gustafsson fortsatt skött bokföringen. Karin Östlund, redovisningsekonom, Hushållningssällskapet i Värmland, har skött faktureringsrutinen på timbasis. Arkivarie Åsa Vålvik ansvarar för utbetalningar via Internetbanken och är också den som sköter lönerutinerna. Denna arbetsfördelning fungerar mycket bra.

Bokslut för 2016

Resultat- och balansrapporten för år 2016 finns som **bilaga 2**.

Under 2016 ökade intäkterna gentemot föregående år med drygt 85 000 kronor. En del i detta är förstas höjningen av serviceavgifterna per hyllmeter. Huvudskälet är emellertid avtalet med ideella föreningen Communicare, som betalade 7 500 kronor i serviceavgift och 30 000 kronor för olika tjänster i samband med övertagandet av den nu nerlagda organisationens arkiv. I slutet av året beviljade dessutom Karlstads Kultur- och fritidsnämnd 14 000 kronor i tillfälligt ekonomiskt stöd till uppgradering av arkivets IT-utrustning.

Beträffande kostnadssidan har driftsdelen precis som tidigare hållits på en verkligt låg nivå. Personalkostnader är något högre än föregående år, men då har en person varit extraanställd på 40 % tjänst under tre höstmånader. Av reserverade medel för marknadsföringsåtgärder har 10 725 kronor tagits i anspråk för kostnader för hemsidan och för omtryckning av Föreningsarkivets reklambroschyr. Således återstår 29 275 kronor av de avsatta medlen att disponera för arbetet med arkivets hemsida under 2017. Samtidigt avsätter styrelsen 117 500 kronor för Projekt Communicare, d v s medel till serviceavgifter och förteckningsinsats i det omfattande arkivet. Slutligen bör nämnas att arkivet avskrivit kundfordringar på 2 365 kronor.

Räkenskaperna för 2016 visar på ett plusresultat på 35 164,64 kronor. Det är positivt att styrelsens målsättning att hålla arkivets ekonomi i strama tyglar har gett resultat. Styrelsen föreslår att årets överskott föres i ny räkning.

Personal

Under 2016 var följande personer anställda i Föreningsarkivet i Värmland:

Mona-Lis Dahlström, arkivassistent, projektanställd 40 % tjänst september-november

Annika Eriksson, arkivarie, heltidsanställd

Hanna Fredriksson, praktikant 15 nov-31 dec

Monica Gustafsson, ekonomiassistent, timanställd för bokföringsarbete

Berith Sande, arkivchef, heltidsanställd

Åsa Vålvik, arkivarie, heltidsanställd

Johan Bonnevier har arbetstränat på Föreningsarkivet en halvdag i veckan under 2016, med undantag för semesterperioden. Han skriver in/digitaliserar arkivförteckningar i databasen Visual arkiv retroaktivt och färdigställde Grums, Kils och Årjängs kommuner under året. Johans arbete har bidragit till att arkivet kunnat exportera hundratals arkivförteckningar till den Nationella arkivdatabasen (NAD) under verksamhetsåret.

Kompetensutveckling och personalvårdande insatser under 2016

Medeltida arkivmaterial, Claes Gejrot, Riksarkivet (Arkivkursen Kau)	Hela personalen
Arkivcentrumverksamhet i Örebro/Västmanland, Yvonne Bergman, ArkivCentrum i Örebro län (Arkivkursen Kau)	Hela personalen
Bergslagsarkivs årsmöte med studietur i Kumla med omnejd	Hela personalen
"Arkivcentrumdagen" för personal den 11 maj. Föredrag om stads-historia (Christer Ahlberger), sällskaplig samvaro med de övriga arkiven	Hela personalen
Den <i>sista</i> Kulturfrukosten på Värmlands museum 15 september	Annika Eriksson
Fastighetsforskning (med praktiska övningar) internutbildning 18 okt	Hela personalen
Mögelkurs med Värmlandsarkivs bokbindare Kristine Novika-Svensson	Åsa Vålvik, Mona-Lis Dahlström
FA:s och NAF:s höstkonferens i Eskilstuna 20-21 oktober	Annika Eriksson
E-arkivdag på KCCC i Karlstad 6 december	Åsa Vålvik, Berith Sande

Föreningensarkivet har en liten personalgrupp, men resultatmässigt är verksamheten mycket tillfredsställande. Det framgår tydligt i statistiken i bilaga 3. När det gäller kompetensutveckling skulle inte arkivet kunna anordna vissa kurstillfällen/utbildningar etc om inte samverkan med de övriga parterna i Arkivcentrum öppnade möjligheter.

Depåverksamhet

I **bilaga 3** presenteras statistik över arkivets depåverksamhet under 2016. Kommentarer till det omfattande statistikmaterialet återfinns i texten nedan.

Leveranser

Under 2016 ökade antalet leveranser jämfört med året innan. Hela *105 arkivleveranser* har inkommit till arkivet och dessa innehöll *201 arkivbildare*. Siffran för *mottagna hyllmeter* blev hög, nämligen *130,5 hm*. En del av förklaringen till denna ökning är den omfattande leveransen från Communicare på drygt 62 hm. Av de 201 arkivbildarna var 87 helt nya arkiv medan 114 var tillägg till arkiv som förvaras i Föreningensarkivet sedan tidigare. 153 av de levererade arkiven blev depositioner och har betalande huvudman, medan 48 överlämnades som gåva. Antalet volymer/enheter som levererades under 2016 blev 2 411 stycken. Tar man ett snitt av arkivleveranserna under de senaste fem verksamhetsåren så uppgår tillväxten till 105 hyllmeter per år. Det medför självfallet att de befintliga arkivutrymmena minskar betänkligt. De rekordstora leveranserna från COOP Sverige (2015) och Communicare (2016) har Föreningensarkivet kunna hysa genom att Kommunarkivet i Karlstad ställt 80 hyllmeter i sin bergdepå till förfogande. Utrymmet disponeras numera genom ett hyresförfarande.

I leveransrutinerna ingår att det görs en första grovsortering/genomgång för att personalen ska få kontroll över arkivbeståndet. Det är särskilt viktigt för att kunna besvara frågor i föreningensarkiven innan handlingarna blivit detaljförtecknade. Grovgenomgången i kombination med en rensnings-/gallringsinsats utförs också för att organisationerna inte ska behöva betala onödigt höga serviceavgifter.

Hembygdsföreningarna i Nyed och Liljedal levererade en hel del spännande lokalhistoria från respektive hemtrakt. Generellt överlämnar hembygdsföreningar som nyttjar arkivets service arkiv efter många arkivbildare i hemtrakten. Det är olika typer av arkiv som man samlat på sig under åren. I leveransen från Liljedal ingick ex 18 olika arkivbildare. Förutom leveransen från hembygdsföreningen i Nyed föll det sig så att också en privatperson från Molkom lämnade ett 15-tal arkiv från Nyed. I den leveransen ingick även vissa kommunala handlingar som överlämnades till Karlstads kommunarkiv.

Två stora leveranser har kommit från de fackliga organisationerna Sv Transportarbetareförbundet avd 6, Värmland och Handels avd 17, Värmland. Sammanlagt

rörde det sig om 11 hyllmeter handlingar.

ABF i Torsby levererade 8 arkiv från ABF-organisationer och dessutom arkiv från 13 andra föreningar hemmahörande i Nordvärmlands arbetarrörelse. En sådan leverans fyller förstås kunskapsluckor för lokalhistoriskt intresserade från vår största kommun Torsby.

Bostadsrättsföreningar blir allt vanligare bland arkivets kunder och medlemmar. Under 2016 inkom handlingar från 12 föreningar av denna kategori.

Under 2016 har 7 fanor och standar levererats till Föreningsarkivet. Numera planförvaras 496 fanor och standar i arkivets särskilda hyllsystem i Ulvsby. I juli inträffade något helt unikt. Ett brudpar lånade, med deponentens goda minne, fanor från Centerrörelsen som skulle användas som fanborg vid deras bröllop.

Nedan finns ytterligare några exempel ur årets leveransskörd, mest för att illustrera bredden på det arkivmaterial som arkivet tar hand om.

<i>RTP Värmland (Trafik och polioskadade)</i>	<i>Karlstads Ekumeniska Kvinnoråd</i>
<i>Solstaskärets Långfärdsskridskoklubb, Karlstad</i>	<i>Värmlands Finlandsfrivilliga</i>
<i>Skoghalls Manskär, Hammarö</i>	<i>Klarälvens Vattenvårdsförbund</i>
<i>2 gästböcker från semesterhemmet Frykenstrand i Sunne (överlämnade av Annika Lindqvist)</i>	<i>Familjen Maechels familjearkiv, Karlstad</i>
<i>Kils Handikappidrottsförening</i>	<i>Sv Intresseföreningen för Tal och Språk</i>
	<i>Vårdanställdas S-förening, Torsby</i>

Projekt Communicare

Ideella föreningen Communicare kontaktade Föreningsarkivet i maj. Sedan 1996 har Communicare anordnat främst EU-projekt för att bl a skapa sysselsättning för ungdomar. Organisationen skulle läggas ner vid årsskiftet 2016/17 och behövde trygg förvaring för sitt arkiv. Vid ett första besök hos Communicare konstaterades att materialet som skulle arkiveras var mycket omfattande. Communicare fick ett kostnadsförslag med arkivets villkor för att överta deras dokumentation. Förslaget accepterades och i september skrevs ett avtal. I mitten av september var det dags för leverans av de 85 flyttkartonger det gällde. En inledande upppacknings- och grovsorteringsfas kombinerad med en första gallringsinsats var slutförd i mitten av november. Föreningsarkivet har gett garantier att Communicares handlingar ska förvaras i 10 år. Men naturligtvis kommer särskilt forskningsintressanta delar att bevaras för framtiden. De handlingar som ska finnas kvar långsiktigt ordnas och förtecknas enligt gängse principer. Förteckningsinsatsen genomförs under kommande år och medel fonderas i årets bokslut för att täcka arbetskostnaden. Communicares arkiv bedöms bli ett intressant forskningsobjekt framgent. Man har lyckats få många ungdomar i sysselsättning och projekten har haft mycket goda resultat.

Registrerings- och förteckningsarbetet

Under 2016 har både antalet leveranser och omfånget på det levererade materialet varit i paritet med vissa rekordår då Föreningsarkivet bedrivit fältverksamhet/inventeringar. Föreningsarkivet mottog 2 411 volymer under det gångna året och det rörde sig om 130,5 hyllmeter. Det är sannerligen glädjande att se statistiken för registreringsarbetet som arkivet bedrivit under 2016 (se bilaga 3). Det har genomförts förteckningsarbete i hela 216 föreningsarkiv varav 112 är nyinkomna och 104 kompletteringar i arkiv som förtecknats under tidigare år. Sett över en tioårsperiod är det den högsta siffran som presterats. Omfånget på inlevererat arkivmaterial under 2016 var 130,5 hyllmeter. Då är det imponerande att se att det som tagits om hand för detaljregistrering uppgår till 47,6 hyllmeter. Alltså har motsvarande 37,5 procent av inflödet bearbetats och gjorts fullt ut sökbart i digitala arkivförteckningar. Föreningsarkivet registrerar alla nya arkiv som förtecknas i Visual Arkiv (arkivets förteckningsdatabas). Men numera förekommer dessutom retroaktivt inskrivning av äldre arkivförteckningar digitalt då det kommer tillägg som ska förtecknas in. Antalet förtecknade volymer 2016 är 1 233 stycken, vilket är högsta siffran sedan 2007 då Accessprojektet pågick för fullt (statlig satsning för att öka

tillgängligheten till bl a arkiv). Sammanlagt är 5 770 arkiv detaljförtecknade. En femtedel av dessa finns tillgängliga i digital form.

Under 2015 påbörjades export av digitala arkivförteckningar till den Nationella arkivdatabasen (NAD). Under 2016 har detaljuppgifter om ytterligare 539 föreningar införlivats. Vid årsskiftet 2016/17 finns således information om 1 082 värmländska föreningsarkiv i den Nationella Arkivdatabasen. Det är ett rejält lyft att kunna söka våra värmländska föreningsarkiv i denna väl utnyttjade sökmotor. Allt oftare refererar frågeställare till uppgifter i NAD när man vill ha tillgång till olika föreningsarkiv i vårt arkiv. Förutom den ovanligt höga siffran förtecknade arkiv under året har en hel del retroaktiv inskrivning utförts av våra praktikanter Johan Bonnevier och Hanna Fredriksson.

Under 2016 har hela 4 hyllmeter handlingar om den värmländska skidsportens historia blivit detaljregistrerad och sökbar. Annika Eriksson har förtecknat arkivet från Värmlands Skidförbund, som också haft särskilda kommittéer för Längdåkning, Alpint, Backhoppning och Skido. Vidare har arkiven från Föreningen Skid-SM i Sunne 1995, Sunne Skidlöparförening och Fryksdalens Skidallians förtecknats. Nu är det bara för skidhistoriskt intresserade att gripa sig an dessa spännande handlingar.

Åsa Vålvik har förtecknat arkiven efter *57 organisationer* med anknytning till Centerpartiet i länet. De flesta är lokala partiorganisationer, men arkiven från Centerpartidistriktet, Centerkvinnorna och CUF (ungdomsorganisationen) är också väl förtecknade och sökbara. Åsa ägnade sig också åt arkivet från handikapporganisationen RBU (Föreningen för Rörelsehindrade barn och ungdomar med föregångare) som definitivt har stor forskningspotential.

Under hösten deltidsanställdes Mona-Lis Dahlström, tidigare praktikant i arkivet, för att jobba med *förteckningsarbete i Konsumföreningarnas arkiv*. Sin första bekantskap med Konsumarkiven gjorde Mona-Lis under våren. Då bearbetades konsumtionsföreningar från Hagfors för Mona-Lis B-uppgift på universitetskursen i Arkivkunskap. Efter Mona-Lis anställningsperiod (september t o m november) sammanställdes resultatet enligt följande. 20 olika Konsumarkiv med ett omfång på 7,5 hyllmeter hade ordnats och förtecknats. 373 volymer/enheter hade förtecknats och blivit tillgängliga. Av de värmländska Konsumarkiv som överlämnades från COOP Sverige 2015 har således en fjärdedel tagits om hand och detaljförtecknats. Arkivet hoppas att Konsum Värmland kunde bidra ekonomiskt till att arkiven förtecknas och görs tillgängliga. Det skulle gynna forskning om länets konsumtion.

Då Arkivcentrum Arboga invigdes i slutet av september överlämnade Föreningsarkivet två (2) hyllmeter Konsumhandlingar hemmahörande i Västmanland och Örebro län som gåva. De 136 volymerna hade kommit med till Värmland av misstag.

I mitten av november inleddes arbetet med att organisera Föreningsarkivets närmare 6 000 förteckningar i Arkivcentrums forskarexpedition på ett annorlunda sätt. Vår praktikant Hanna Fredriksson fick denna uppgift på sin lott. Hädanefter ska förteckningens ordningsnummer på året vara sökingången istället för organisationstillhörighet som tidigare. Säkerligen kommer detta att förenkla för besökarna och arbetet slutförs 2017.

Information, forskarservice

Forskerservice i samverkan

Som framgår under rubriken Lokaler och samverkan har Föreningsarkivet i Värmland nära samverkan med Värmlandsarkiv (har bl a landsarkivfunktion för länet), Karlstads kommunarkiv och Landstingsarkivet. Det innebär löpande samverkan om forskarservice, utåtriktade aktiviteter, programverksamhet, marknadsföring av arkivbestånden, viss kursverksamhet och i viss mån projekt. Den gemensamma forskarexpeditionen och forskarsalen är öppen måndag-fredag under 36 timmar. Tjänstgöringen i

forskarexpeditionen sker enligt en överenskommen fördelning. Värmlandsarkiv har större andel av passen. Föreningsarkivet tjänstgör i forskarexpeditionen en heldag per vecka samt ett kvällspass per månad (16-19). Värmlands Släktforskarförening deltar i samarbetet genom att en jourhavande släktforskare ger hjälp och tips i forskarsalen torsdagar kl 16-19. I den gemensamma forskarexpeditionen finns tillgång till tusentals arkivförteckningar från offentliga och enskilda verksamheter (digitalt eller i pappersform). Dessutom erbjuds ett antal digitala (hjälp)register och databaser. Många besökare har fokus på släkten. Då är det fördelaktigt att ha kostnadsfri tillgång till datorerna i forskarsalen som innehåller folkbokföring, domstolshandlingar, lantmåterihandlingar m m. Föreningsarkiven har inte digitaliserats som det statliga arkivmaterialet, utan är tillgängliga i original. Detsamma gäller andra enskilda arkiv (ex företagsarkiv, personarkiv, gårdsarkiv) och de äldre arkiven från kommuner och landsting.

Under 2016 har 3 034 personer skrivit in sina namn i besöksboken. Det är en jämförelsevis låg siffra, men samtidigt vet vi att programverksamheten dragit 1 279 personer till Arkivcentrum. I de dryga 3 000 besökarna ingår inte heller de hundratals elever från skolorna i länet som kommit till huset. Att Arkivens Dag utlokaliseras detta år påverkar också besöksstatistiken. Ändå är det effekterna av en riksomfattande trend vi ser, att *de fysiska besöken i forskarsalarna minskar generellt*. Och det kommer successivt att göra sig gällande även i vårt värmländska Arkivcentrum. Därför är det oerhört viktigt att väcka intresse för olika spännande handlingar i arkiven som inte ingår bland de traditionella släktforskararkiverna. Särskilt skulle man önska att fler hembygdsforskare tog sig till arkivet. Tillsammans har vi en guldgruva för Värmlandsforskarna i vårt Arkivcentrum!

Föreningsarkiven och forskningen 2016

I föreningsarkiven möter man den lilla människan - folk som valt att samarbeta inom föreningarnas ram för att lösa stora, betydelsefulla frågor. Föreningslivets betydelse måste uppmärksammas om man ska få en rättvisande bild av hur olika delar av samhällsbygget vuxit fram. Vid studier av regional och lokal utveckling är föreningsarkiven både användbara och nödvändiga för att ge brett perspektiv. Universitetsforskare, uppsatsskrivande studenter och grävintresserade hobbyforskare har förstås upptäckt föreningsarkiven som informationskälla. I vissa fall sysslar man med övergripande regionala/lokala problemställningar, men lika vanligt är det med mera avgränsade, specifika frågeställningar. Genom det väl utvecklade forskarservicesamarbetet i Arkivcentrum Värmland har man alltid goda möjligheter att sätta in föreningsarkiven i ett större sammanhang. Vi vill inspirera olika användare av arkiven så att de upptäcker värdet av att forska i föreningshandlingarna jämsides med offentliga källor, företagsarkiv m m. I statistikbilagan ([bilaga 3](#)) återfinns siffror som illustrerar nyttjandet av föreningsarkiven.

Under 2016 togs 629 *volym* fram för olika forskares räkning varav 36 stycken lånades ut externt. Det är en lägre siffra än 2015, men självfallet påverkar det lägre besökstalet till Arkivcentrum även Föreningsarkivets utlåning. Vad vi med säkerhet kan säga är att B-studenter i historia gärna använder föreningsarkiv då man skriver sina uppsatser. I övrigt är det verkligen bredd på användarna av våra arkiv. Det handlar om hembygdsforskare som jobbar med bokprojekt, om släktforskare som insett att deras släktingar i princip alltid återfinns i föreningsarkiven och förstås också om akademiska forskare i olika discipliner. Föreningarna studerar naturligtvis sina egna arkiv. Särskilt vanligt är det då man tänker fira något jubileum. När det gäller samarbetet om den arkivpedagogiska verksamheten är Föreningsarkivets önskan att inspirera dagens elever, så de blir framtidens arkivkunder.

Under verksamhetsåret 2016 har personalen handlagt 434 *forskarförfrågningar* och andra ärenden som medfört sökning i register, förteckningar och i originalhandlingar. Ärendena varierar betydligt. Ibland är det relativt enkla frågeställningar. Men självfallet förekommer också mera komplexa ärenden, som tar både tid och "expertkunskaper" för att handlägga. Att förfrågningarna hanteras på ett snabbt och effektivt sätt uppskattas av föreningsfolk och allmänhet i övrigt. Personalen får ofta positiva omdömen som visar att arkivets service fyller en viktig funktion.

Föreningarsarkivet har ambitioner att på olika sätt inspirera akademiska forskare att upptäcka föreningarsarkiven. Sedan många år tillbaka satsar arkiven i centrumsamarbetet på en gemensam studentmessa för B-studenter i historia. Messan arrangeras i samverkan med historikerna vid Karlstads universitet. Det är viktigt att väcka intresse hos uppsatsskrivande studenter att gå till källorna, d v s att forska i spännande arkiv. Den 28 januari anordnades årets gemensamma studentmessa med ett 40-tal studenter på plats. De stod just i begrepp att välja ämne för sina B-uppsatser. Arkivchefen inledde dagen med allmän orientering om Arkivcentrum, arkivlagstiftning och arkivsektorn i stort. Efter information om arkivpedagogiska verksamheten och hur man söker i arkiv indelades studenterna i grupper. Dessa cirkulerade mellan olika stationer under eftermiddagen. Föreningarsarkivet presenterade sina samlingar på plan 4 med ordenshusinteriören och olika föreningssymboler som inramning. Annika Eriksson och Åsa Vålvik informerade om arkivbestånden, visade detaljförteckningar och ett urval originalhandlingar. Flera studenter valde att forska i föreningarsarkiv och man skrev ex om idrott och rösträttsfrågor.

Här följer en provkarta över olika ämnen och forskningsinriktningar som haft nytta av föreningarsarkiv som källor under verksamhetsåret. Redovisningen är tänkt att ge medlemsorganisationer, styrelse och andra som läser denna berättelse en inblick i vilka som nyttjar arkiven och vad resultaten blir.

I juni 2016 publicerades resultatet av en riktig forskningsbragd. Fil dr Bode Janzon, Uppsala (tidigare chef på Värmlandsarkiv) släppte boken *"Paragrafer, pokaler och politiska inkast – Idrottsdistriktet Värmland 1900-1940, omvärld och formering"*. Boken kan utan omsvep sägas vara en efterlängtd grundbok om värmländsk idrott. Och framförallt har den tillkommit genom mängder av arkivstudier. Stora delar av underlaget för studien av den värmländska idrottsrörelsens utveckling har Bode Janzon hämtat i Föreningarsarkivet i Värmland. I början av året kunde Föreningarsarkivet dessutom bistå författaren med att finna ett antal fina illustrationer till boken. Det var verkligen inspirerande att kunna ge ett mera operativt bidrag till denna angelägna historieskrivning. Undrar just vilken rörelse som skulle kunna stå i tur att få en lika idog hävdatecknare.

F d arkivarien Hans Hulling har blivit doktorand i historia på Karlstads universitet. Som sådan har han också blivit storkund i både Värmlandsarkiv och Föreningarsarkivet. Hullings avhandling handlar om hur värmländska företag, främst Uddeholms AB, byggt och vårdat sina resp varumärken. I detta kommer arkiven från fackföreningarna i bruksorterna väl till pass. Grundforskningen kommer sannolikt att pågå under något/några år.

Under våren besöktes arkivet av journalisten Torbjörn Nilsson, Stockholm, som är i färd med att skriva en biografi över Tage Erlander. I Föreningarsarkivet var det främst Erlanders rötter i Ransäter som var av intresse. Fadern, E G Erlander var en sann folkrörelseman och Nilsson intresserade sig främst för hans aktiviteter i de Frisinnade (senare Folkpartiet), frikyrkan och blåbandsrörelsen. Nilssons avser också att låta Tages mor Alma, bördig från Lysvik, få en tydlig plats i den biografi som kommer att utges av ett större förlag.

Under hösten besökte Föreningarsarkivets styrelseledamot tillika idrottshistorikern Anders Ajaxson arkivet för att söka uppgifter i Värmlands Bandyförbund. Berättelsen om hur bandyn i Värmland distanserades av både fotboll och ishockey skulle publiceras i ett temanummer av VISaren våren 2017. Under sitt grävprojekt gjorde Anders upptäckten att verksamhetsberättelsen från 2013, d v s sista året Värmland var eget distrikt, saknades. Anders lyckades lokalisera verksamhetsberättelsen ifråga hos en privatperson och kompletterade förbundets arkiv med denna. Numera kan man således följa Värmlands Bandyförbunds verksamhet i Föreningarsarkivet från 1934 fram till omorganisationen 2013.

I november fick Föreningarsarkivet ett lite annorlunda besök. Performancegruppen OTALT från Arvika kom till arkivet för att söka efter kvinnohistoria från hemorten - historia som aldrig berättats. Innan besöket hade gruppen sänt över en lista med ett 20-tal kvinnonamn

från Arvika, kvinnor som man hade fått fram uppgifter om på olika sätt. Man visste exempelvis att Arvikakvinnor deltagit i Föreningen för Kvinnans Politiska rösträtt FKPR lokalt. Tyvärr finns inte arkivet efter denna förening bevarat. Besöket från Arvika förbereddes genom att material från olika föreningar som kvinnor av tradition deltagit i plockades fram. Lokalföreningar av Fredrika Bremerförbundet, politiska organisationer, nykterhetsorganisationer, Röda Korset m fl valdes ut. Arkivpersonalen upptäckte dessutom att då länsföreningen för Kvinnans Politiska rösträtt bildades 1908 blev en Arvikakvinna kassör. Ett par av OTALT:s medlemmar tillbringade ett par heldagar med inspirerande arkivstudier. Och man fick verkligen fram uppgifter, betydligt fler än förväntat. Arkivets kontakter med OTALT fortsätter in på det nya verksamhetsåret.

Efter att Liljedals hembygdsförening lämnat sitt arkiv till Föreningsarkivet har ett par medlemmar besökt arkivet flitigt. Man skriver historia om trakten och upplever att det är förnämligt att handlingarna är tillgängliga på ett bättre sätt än tidigare. Just tillgänglighetsaspekten kanske vore något för fler föreningar att tänka på.

Föreningsarkiven och släktforskarna

Under 2016 informerade Föreningsarkivet och Värmlandsarkiv nybörjarkurser i släktforskning vid fyra tillfällen. Hans Olsson, Värmlands Släktforskarförening leder dessa grupper och han menar att nybörjarnas arkivkännedom behöver breddas. Att det är värdefullt att de blivande släktforskarna får inblick i att det finns andra källmaterialtyper att gräva i än de traditionella släktforskningskällorna.

Den 19 mars deltog arkiven i Släktforskningens Dag på Arkivcentrum. Ungefär 180 besökare kom till huset och som vanligt var det full fart på aktiviteterna. Arkiven visade bl a den samproducerade utställningen om Karlstadparet Gerda och Mauritz Hellberg. Det är ett pedagogiskt exempel hur man finner individinriktad information i alla typer av arkiv i Arkivcentrum, oavsett sektorstillhörighet.

I början av september anordnades en programpunkt i Arkivcentrums programverksamhet då arkivchefen gav 15 släktforskningsintresserade deltagare information under rubriken "Finn förfäderna i föreningsarkiven".

I oktober samlade Värmlands Släktforskarförening de lokala grupperna från sju orter i Värmland i Arkivcentrum. Arkivchefen fanns med på träffen. Det är viktigt att möta de släktforskande eldsjälarna från olika håll i länet. I förlängningen knyts kontakter som ofta landar i deltagande i de lokala gruppernas programverksamhet. Det innebär att man träffar fler som kan inspireras att använda spännande föreningsarkiv från hela länet.

Arkivens Dag

"Välkommen hem till Kilsbygden" blev rubriken då Arkivens Dag arrangerades i Kils bibliotek andra lördagen i november. Dagen blev mycket lyckad. Det berodde inte minst på att de lokalt ansvariga på biblioteket och Kils kommunarkiv gjorde ett alla tiders jobb för att arkivdagen skulle bli intressant och välbesökt. Förutom Kils kommunarkiv och biblioteket, deltog arkiven i Arkivcentrum, Värmlands Släktforskarförening, de tre hembygdsföreningarna i Kils kommun, några författare av hembygds litteratur, den lokala dokumentationsgruppen som bl a ägnat sig åt Slakteriets/Scan Väst historia och Sv Migrationscentret. Det kom rejält med folk (över 150 personer) för att titta på våra utställningar och lyssna på de olika föredrag som erbjöds. Bl a presenterade arkivchefen exempel på spännande föreningsarkiv från Kils kommun för drygt 20 åhörare. Förutom en handfull utställningar fanns också möjlighet att få guidade visningar i kommunarkivet. Alla var nöjda med publik tillströmningen under dagen. Vid den lokala utvärderingen av arkivdagen i Kils kommun bestämde man sig för att satsa på Arkivens Dag i Kil även under 2017. Det gläder naturligtvis oss från Arkivcentrum att vi sått ett frö som i förlängningen resulterar i att fler blir medvetna om arkiv. Att arkiven syns och att vanligt folk blir medvetna om att man faktiskt har tillgång till arkiv på nära håll, i sitt kommunarkiv och i vissa fall även i hembygdsföreningarnas samlingar.

Arkiv i Skolan

Den arkivpedagogiska verksamheten blir ett allt mer utvecklat inslag i arkivsamarbetet i Arkivcentrum. Värmlandsarkiv, med arkivpedagogen Olle Nilsson, har sedan länge huvudansvaret för att föra in arkiv i skolundervisningen. Föreningsarkivet deltar alltmer operativt i satsningarna på att levandegöra/dramatisera historiska händelser i "rätta" miljöer. De tidsresor som arkiven jobbat gemensamt med är enastående verktyg för att väcka intresse hos barn och ungdom. Till detta kommer tematiska stadsvandringar som numera erbjuds till en bredare målgrupp. Annika Eriksson är Föreningsarkivets bidrag till dramatiseringarna. Hon figurerar i lite olika skepnader exempelvis som Röda Korssystemer, Lotta i autentisk dräkt eller husvill änkefru efter Karlstads brand. Under höstlovet uppträdde Annika också som vitsminkat spöke i magasinerna i Arkivcentrum. En Spökvandring erbjöds i anslutning till firandet av den nymodiga helgen Halloween. Den satsningen drog hela 65 deltagare, både barn, ungdomar och medföljande vuxna.

Besök av skolklasser som bekantar sig med arkivmaterial i Arkivcentrum är ett vanligt inslag. Värmlandsarkiv har oftast hand om skolbesöken. Under 2016 har över 500 elever kommit till Arkivcentrum. I vissa fall blir besöken i form av informationer, men många elever får också pröva att forska på egen hand. Lärare kan också beställa färdiga programpunkter från en lektionstimme upp till heldagsaktiviteter. Det satsas medvetet på att visa elever att *arkiv är roligt* och att *alla har rätt att använda olika typer av arkiv*. Tillfrågas en grupp B-studenter om de besökt ett arkiv någon gång får man ofta till svar att någon/några har varit i Arkivcentrum under sin skoltid. Det visar att vår gemensamma skolverksamhet är etablerad på allvar.

I juli-augusti genomfördes ett helt nytt koncept i dramatiseringen av historia i genuin miljö. Genom tillmötesgående från Karlstads kommun fick Värmlandsarkiv och Föreningsarkivet disponera en *lokal i kvarteret Almen* i centrala Karlstad. Uthuslängan av äldre märke fick tjäna som nödbostad åt änkan Justina Myrin. Tanken var att både Karlstadbor och besökande turister skulle träffa på Justina m fl från 1860-talets branddrabbade stad. Justinas hem, med möbler och annan utrustning, fick en perfekt inramning i den timrade röda 1800-talslängan. 370 besökare registrerades under de sju sommandagar då Justina öppnade sitt hem för allmänheten. Arkiven kommer att upprepa denna lyckade aktivitet under 2017. Förhoppningen är att kunna engagera studenter som kan agera i de olika rollerna, eftersom aktiviteten ligger mitt i semesterperioden.

Då "Tidsresan" vid Gammelgården i Mariebergsskogen genomfördes i slutet av maj var målgruppen lite annorlunda. Herrhagsskolans grundSär hade nappat på erbjudandet att tillbringa en heldag i en annan tid. Hela 25 elever och 10 personal deltog i "Tidsresan" och vädergudarna var nådiga. "Tidsresan" är ett fruktbart samarbete mellan arkiven, hemslöjdskonsulenten Carina Olsson, Mariebergsskogen och Karlstads hembygdsförening.

Vid ett antal tillfällen under året har press, radio och TV sänt eller publicerat inslag om stadsvandringar, dramatiseringar etc. Bl a visades en film med temat Karlstad under beredskapsåren på Karlstadsbuss monitorer. I dramatiseringen om 1940-talet belyser vi bl a flyktingströmmen från Norge, ett ämne med tydliga paralleller i nutid. Länsstidningarna har också lagt upp inslag från vandringarna på sin webb.

Föreningsarkivet lägger in en hel del tid i verksamheten med att göra arkiven levande för olika grupper, men det är väl använda resurser. Allt fler inser efter hand att arkiven innehåller mängder med spännande lokal historia. Dessutom förstår man att alla faktiskt har demokratisk tillgång till arkivmaterial om man vill forska på egen hand. Arkiven är ett spännande och tillgängligt kulturarv och i detta kulturarv ingår förstås föreningsarkiven.

Övriga externa kontakter och arrangemang

Här redovisas ytterligare arrangemang som arkivet deltagit i och externa kontakter som Föreningsarkivet haft under 2016 och som inte upptas under andra rubriker i berättelsen:

- I april deltog Annika Eriksson i en "Kulturdialog" som arrangerades av Karlstads Kultur- och fritidsförvaltning. Träffen var förlagd till Ungdomens Hus (UNO).
- Den 2 maj besöktes Föreningsarkivet av en personalgrupp från Sv Migrationscentret under ledning av Stefan Svensson. Arkivchefen informerade de 8 deltagarna om Arkivcentrum och de fick se exempel på spännande handlingar. Allt avslutades med besök i forskarexpedition/forskarsal där flera passade på att forska.
- Samma dag höll arkivchefen en kort introduktion för 7 deltagare i "Hur funkas arkiv? Detta var en programpunkt inom ramen för vårens programverksamhet.
- Den 25 maj var arkivchefen ciceron för ett drygt 20-tal 60-årsjubilerande folkskollärare, som hade examinerats i det dåvarande Seminariehuset. Gruppen uppskattade att huset tagits till vara genom att omvandlas till Arkivcentrum.
- 9 september deltog Föreningsarkivet i kommunens satsning "Kulturnatta" för fjärde året i följd. Ett informationsbord med en del register och tryckt information exponerades på Bibliotekshusets "hylla". Publik tillströmningen var sämre än vanligt p g a väldigt skönt väder, så många valde att stanna utomhus.
- 14 september for arkivchefen till Kulturladan i Öiserud. Säffle kommuns kulturchef Katarina Kristoffersson hade sammankallat hembygdsföreningarna i Säffle kommun till denna träff. En av programpunkterna var en presentation av Föreningsarkivet. Sju av hembygdsföreningarna fanns på plats och efter arkivchefens föredragning frågades det en hel del. Eventuellt kommer träffen hösten 2017 att förläggas till Arkivcentrum.
- Den 17 november var Föreningsarkivet värd för ett möte med Nätverket för Karlstads historia. De 13 närvarande nätverkarna under ledning av Bengt Schüllerqvist tog bl a ställning till ett nytt handlingsprogram för nätverket, innan arkivet bjöd på fika.

Kursverksamhet, utbildning

Under våren pågick B-kursen i Arkivkunskap på Karlstads universitet. Arkivchefen undervisade och Åsa Vålvik handledde arkivstudenten Mona-Lis Dahlström då hon arbetade med slutuppgiften för B-nivån. I september påbörjade 15-talet studenter A-kurs i Arkivkunskap och arkivchefen ingick i läraryrket. I slutet av höstterminen var Föreningsarkivet ansvarigt då studenterna skulle göra sina första praktiska uppgifter på arkivområdet. Man fick pröva på ordnings- och förteckningsarbete i bl a Arvika Eldbegängelseförening, Arvika Vänsterförening/De frisinnade och i nykterhetsarkiv från flera socknar i länet. För handledningen svarade främst arkivarie Åsa Vålvik.

De tre kurstillfällen för organisationer som Föreningsarkivet anordnat under året beskrivs under rubriken Medlemmar och medlemskontakter.

Information, mediakontakter, publicering

Under 2016 har Föreningsarkivet och Arkivcentrum Värmland förekommit i media vid rätt många tillfällen. Det är först och främst i länspressen, men även i ett par radio- och TV-inslag. Inte minst är det dramatiseringarna med arkiv som utgångspunkt och satsningen gentemot skolorna som uppmärksammats. Dessutom har tidningarna bevakat Arkivcentrums gemensamma programverksamhet med ett par trevliga artiklar. I samband med Arkivens Dag i Kil intervjuades bibliotekschefen om arrangemanget, vilket säkert bidrog till det positiva besökstalet.

Arkivcentrums gemensamma webbplats som varit under omarbetsning under en tid fick ny skepnad och togs i bruk under året. Föreningsarkivets egen hemsida finns endast i en provversion. Arbetet har avstannat något eftersom kraven på tillgänglighet för olika grupper måste lösas. Det är inte helt lätt eftersom det är både en kompetens- och kostnadsfråga. Föreningsarkivets domän www.foreningsarkiv.se är således inte i trafik på allvar ännu. Det tillhör det viktigaste på agendan under 2017.

Slutord

Styrelsen kan konstatera att Föreningsarkivets aktiviteter under verksamhetsåret 2016 varit både omfattande och mångfacetterade och gett utmärkta resultat. När det gäller den egna organisationen har uppdraget från fjolårets årsmöte, d v s att göra ändringar i

arkivföreningens stadgar, verkställda. I princip innebär detta att antalet ledamöter i styrelsen minskats från elva till sju samt att antalet suppleanter utökats från tre till fyra.

Under 2016 fick arkivet förtroendet att omhänderta ideella föreningen Communicares forskningsintressanta arkiv för framtiden. Genom tillmötesgående från Karlstads Kommunarkiv hyrdes hyllplats till de hela 62 hyllmeter handlingar som levererades. Ett första steg i arkivprojektet slutfördes. Genom att reservera medel i årets bokslut kan en registreringsinsats genomföras under kommande år. Projekt Communicare är utan tvekan arkivets största arkiveringsprojekt hittills. Det skiljer sig mot normalfallet genom att en verksamhet som står inför avveckling ser till att arkivet tryggas långsiktigt.

Föreningensarkivets samverkan med de övriga parterna i Arkivcentrum Värmland och Värmlands Släktforskarförening fortgår på ett utmärkt sätt. Inte minst genom den allt populärare programverksamheten. Där har dessutom arrangörskretsen utvidgats under året med Folkuniversitetet och Nätverket för Karlstads historia.

Den mångåriga satsningen på arkivpedagogisk verksamhet med särskild inriktning på barn och ungdom har fortsatt. Verksamheten bedrivs tillsammans med Värmlandsarkiv. Under sommaren 2016 fick arkiven tillgång till en äldre byggnad i kvarteret Almen i centrala Karlstad. I denna tidstroga miljö genomfördes dramatiseringar av händelser i samband med Karlstads brand 1865. Lokalerna disponeras även under 2017, vilket ger arkiven möjligheter att visa upp sig för både bofasta och tillresta besökare. Det bidrar till att vidga målgrupperna för den arkivpedagogiska verksamheten.

Arkivets ekonomi är inget glädjeämne i sig, men det är förstået positivt att verksamheten uppvisar ett plusresultat för andra året i följd. Styrelsen har ambitionen att hålla ekonomin i strama tyglar även under 2017. Sen är det otvivelaktigt så, att de närmast försumbara uppskrivningarna av bl a statsbidraget, gör situationen bekymmersam på längre sikt. Ett punktstöd från Karlstads kommun i slutet av året gav möjlighet att påbörja investering i modernare datautrustning. Den nödvändiga uppgraderingen slutförs under våren 2017.

Av denna berättelse framgår att det har åstadkommit mycket under året, både av rent arkivmässiga insatser och av att tillgängliggöra arkiven. En viktig del i detta är digitaliseringen av arkivförteckningar. Nästan 1 100 förteckningar hade exporterats till den Nationella arkivdatabasen (NAD) vid årsskiftet 2016/17. Det leder utan tvivel till ökad efterfrågan på värmländskt föreningsmaterial som utgångspunkt för forskning.

Styrelsen tackar Region Värmland, Karlstads kommun och de övriga femton Värmlandskommunerna som bidragit till arkivets ekonomiska verksamhet under 2016. Arkivet tackar medlemsorganisationerna, våra samverkanspartners i Arkivcentrum Värmland och Värmlands Släktforskarförening för gott samarbete under året. Avslutningsvis riktas ett stort tack till personalen som genom strålande arbetsinsatser gjort verksamhetsåret framgångsrikt.

Karlstad i april 2017

Sten Fransson
ordförande

Åse Gustafsson

Elsa Hallbäck

Lena Hassellund

Viola Jansson

Leif Spännar

Martin Stolare

/Berith Sande

Medlemsorganisationer i Folkrörelsernas arkiv för Värmland 2016-12-31

Bildningsorganisationer

ABF Värmland
Alsters Folkdanslag
Filmstudion MOWIE
Folkbildarna i Värmland
Folkuniversitetet
Konstfrämjandet i Värmland
Konstföreningen i Ulvsbytrakten KRUT
Manskören Iris, Arvika
Medborgarskolan Värmland Örebro
NBV Värmland
Riksteatern Värmland
Sensus region Mellansverige
Slottsbrons Musikkår och Drill
Studieförbundet Örebro-Värmland
Studieförbundet Bilda Svealand
Studieförbundet Vuxenskolan Värmland
Ulvsby Folkdanslag
Värmlands Försvarsutbildningsförbund
Värmlands Konstförening
Värmlands läns 4H
Värmländska Folkdansringen

Fackföreningar

Byggnads Örebro Värmland
GS avd 11 Värmland/Dal
Handelsanställdas Förbund avd 17
IF Metall Värmland
IF Metall Östra Värmland
Kommunal Västra Svealand
Ledarna
Livsmedelsarbetareförbundet
LO-distriktet Örebro och Värmland
Pappers avd 36 Skoghall
SEKO Post Värmland
SEKO Västra Svealand
Sv Elektrikerförbundet avd 16
Sv Målareförbundet avd 6 Svealand, Sektion 3
Sv Transportarbetareförbundet avd 6
Unionen Värmland
Visions center i Västerås
Värmlands Journalistförening
Värmlands Polisförening, Förbundsområde Värmland
Värmlands Tandläkareförening

Idrottsföreningar

Bandyförbundet distrikt Mellansverige
Färjestads BK, Karlstad
Karlstad Båtklubb
Karlstad Korpförening
Karlstads Simsällskap

Karlstads Tennisklubb
Mellansvenska Gymnastikförbundet
Orienteringsklubben Tyr
SDF Korpen Värmland
Värmlands Bordtennisförbund
Värmlands Fotbollsförbund
Värmlands Friidrottsförbund
Värmlands Handikappidrottsförbund
Värmlands Idrottsförbund
Värmlands Ishockeyförbund
Värmlands Orienteringsförbund
Värmlands Ridsportförbund
Värmlands Skidförbund
Värmlands Skolidrottsförbund
Värmlands Skyttesportförbund
Västra Svealands Bågskytteförbund
Wermlands Simförening

Nykterhetsorganisationer

IOGT-NTO Logen 1032 Myran, Forshaga
IOGT-NTO Logen 389 Ägir, Karlstad
IOGT-NTO Värmland
MHF Bergslagen
Nykterhetsrörelsens Scoutförbund Värmlands
distrikt
Verdandi Värmland/Dal
Värmlands Blåbandsdistrikt
Värmlands Nykterhetsförbund

Politiska organisationer

Arvika Arbetarekommun
Centerkvinnorna i Värmland
Centern i Filipstad
Centerpartiet i Värmland
Centerpartiets Ungdomsförbund Värmland
Folkpartiet-Liberalerna Värmlands förbund
Miljöpartiet de gröna i Värmland
Moderaterna i Värmland
S-Kvinnor i Värmland
Skoghalls Socialdemokratiska Arbetarekommun
Socialdemokrater för Tro och Solidaritet i Värmland
Socialdemokraterna i Karlstad
Socialdemokraterna i Värmland
SSU Värmland
Torsby Nordvärmlands Arbetarekommun
Unga Örnar Värmland
Vänsterpartiet Värmland
Årjängs Socialdemokratiska Arbetarekommun

Religiösa organisationer

Equmeniakyrkan
Equmeniakyrkan Fagerås
Lövnäskyrkans församling
Tingvallakyrkans församling
Svenska Kyrkans Unge i Karlstads stift

Övriga organisationer

Astma- och Allergiföreningen Värmland
Bergslagens Älghundsklubb
Boda Hembygdsförening
Boliviavännernas Insamlingsstiftelse
Borgebols Samfällighetsförening
Brf Brandmästaren, Karlstad
Brf Felix, Karlstad
Brf Kyrkbacken, Karlstad
Brf Lärkängen, Vålberg
Brf Näcken, Karlstad
Brf Polketten, Hammarö
Brf Tjärnheden, Deje
Brottsförebyggande Centrum i Värmland
Centrum för Mänskliga Rättigheter i Värmland
Civilförsvarsförbundet Värmland
DHR Värmlands distrikt
Forshaga Folkets Hus
Forshaga Hembygdsförening
Forshaga Röda Korskrets
Frykeruds Hembygdsförening
Föreningen Grums Hembygdsarkiv
Föreningen Hagfors Munkfors HjärtLung
Föreningen HjärtLung Karlstad
Föreningen Karlstad Lever
Föreningen Norden i Arvika
Föreningen Norden i Hagfors
Föreningen Norden i Kristinehamn
Föreningen Norden Värmlands distrikt
Föreningen Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
Värmland
Föreningen Värmlandslitteratur
Föreningen Värmländsk Kultur
Grava Hembygdsförening
Hammarö Hembygdsförening
Handikappförbundet Värmland
Handikappföreningarna Karlstad
Hushållningssällskapet Värmland
Hyresgästföreningen Region Mitt
Hörselskadades Förening i Karlstad m o
Hörselskadades Riksförbund Värmlandsdistriktet
ILCO Värmland
Jägareförbundet Värmland
Karlstads Dövas Förening
Karlstads Koloniträdgårdsförening
Karlstads Rotaryklubb
Klarälvens Vattenvårdsförbund
LRF Värmland
Länsföreningen Värmland HjärtLung

Länshemslöjdsföreningen i Värmland
Majblommeföreningen i Karlstad

Mellansveriges Folkets Hus och Parkregion
Nors Hembygdsförening
NTF Värmland
Nyeds Hembygdsförening
Odd Fellowinstitutionernas i Karlstad gemensamma
Ekonomiutskott
Polisens Veteranklubb i Värmland
PRO Forshaga
PRO Hagfors
PRO Handels
PRO Karlstad Samorganisation
PRO Karlstad Västra
PRO Kronoparken, Karlstad
PRO Nyed
PRO Värmland
Prostatacancerföreningen Värmland
RSMH Kalstasola
Rädda Barnen Värmlands distrikt
Röda Korset Region Mellan
Skoghalls Folketshusförening upa
SPF Solstad Karlstad
SPF Värmlands distrikt
Stiftelsen Erlandergården i Ransäter
Stiftelsen Kulturmiljöfond Värmland
Stiftelsen Rattsjös Skogsvårdsfond
Stora Kils Hembygdsförening
Svenska Livräddningssällskapet SLS Värmland
Svenska Rasfjäderfäförbundet
Svenska Taxklubben
Synskadades Riksförbund SRF Värmland
Villaägarna i Hammarö
Vågmästarens Samfällighetsförening, Karlstad
Värmlands Hembygdsförbund
Värmlands Idrottshistoriska Sällskap
Värmlands Kennelklubb
Värmlands läns Diabetesförening
Värmlands läns Kalkningsförbund
Värmlands Släktforskarförening
Värmländska Akademien
Värmländska Provinsiallogen
Väse Hembygdsförening

Föreningarsarkivet i Värmland

873200-0362

Räkenskapsår: 16-01-01 - 16-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 16-01-01 - 16-12-31

Resultatrapport

Preliminär

Sida: 1(2)

Utskrivet: 17-03-30

14:46

Senaste vemr: 347

		Perioden	Akkumulerat
Rörelsens intäkter mm			
Nettoomsättning			
3110	Leveransavgifter	15 750,00	15 750,00
3120	Serviceavgifter	463 010,00	463 010,00
3130	Medlemskonsultation/Utbildning	8 225,00	8 225,00
3609	Bokförsäljning egen	110,00	110,00
3610	Medlemsavgifter 1	128 606,00	128 606,00
3611	Medlemsavgifter 2	30 200,00	30 200,00
3612	Övriga intäkter	32 432,50	32 432,50
3680	Öresutjämning	-12,91	-12,91
3708	Region Värmland hyresbidrag	368 000,00	368 000,00
3710	Region Värmland bidrag	430 000,00	430 000,00
3711	Karlstads kommun bidrag	239 000,00	239 000,00
3712	Karlstads kommun hyresbidrag	135 000,00	135 000,00
3713	Ärjängs kommun	4 934,00	4 934,00
3714	Arvika kommun	12 920,00	12 920,00
3715	Kristinehamns kommun	12 080,00	12 080,00
3716	Forshaga kommun	5 689,00	5 689,00
3717	Grums kommun	4 472,00	4 472,00
3718	Hammarö kommun	7 000,00	7 000,00
3719	Hagfors kommun	5 912,00	5 912,00
3720	Statsbidrag	303 000,00	303 000,00
3721	Kils kommun	5 901,00	5 901,00
3722	Torsby kommun bidrag	5 955,00	5 955,00
3724	Säffle kommun	7 683,00	7 683,00
3725	Munkfors kommun	1 831,00	1 831,00
3727	Sunne kommun	6 604,00	6 604,00
3728	Filipstads kommun	5 312,00	5 312,00
3729	Eda kommun	4 252,00	4 252,00
3730	Storfors kommun	2 016,00	2 016,00
S:a Nettoomsättning		2 245 881,59	2 245 881,59
Övriga rörelseintäkter			
3989	Övriga bidrag	16 000,00	16 000,00
S:a Övriga rörelseintäkter		16 000,00	16 000,00
S:a Rörelseintäkter mm		2 261 881,59	2 261 881,59
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter mm			
4010	Arkivkartonger/aktomslag	-1 860,00	-1 860,00
S:a Råvaror och förnödenheter mm		-1 860,00	-1 860,00
Bruttovinst		2 260 021,59	2 260 021,59
Övriga externa kostnader			
5011	Hyra Region Värmland	-528 000,00	-528 000,00
5090	Bevakning Arkivcentrum	-5 179,63	-5 179,63
5410	Förbrukningsinventarier	-4 394,00	-4 394,00
5930	Reklam	-3 057,81	-3 057,81
6110	Kontorsmaterial	-13 606,69	-13 606,69
6150	Trycksaker	-8 093,30	-8 093,30
6211	Telefonkostnad	-19 605,35	-19 605,35
6230	Datakommunikation	-16 848,50	-16 848,50
6250	Porto	-7 045,00	-7 045,00
6310	Företagsförsäkringar	-4 791,00	-4 791,00
6390	Övr kostnader	-1 752,24	-1 752,24
6400	Köp av tjänst	-18 900,00	-18 900,00
6410	Styrelsearvoden	-600,00	-600,00
6491	Postbox	-2 437,50	-2 437,50
6540	Datatjänster	-16 298,00	-16 298,00
6570	Bankkostnader	-5 003,50	-5 003,50
6970	Tidningar och facklitteratur	-420,00	-420,00
6971	Möteskostnader	-2 730,00	-2 730,00
6981	Föreningsavgifter	-2 200,00	-2 200,00
6994	Arkivens dag	-849,00	-849,00

Föreningsarkivet i Värmland
873200-0362

Resultatrapport Preliminär

Sida: 2(2)
Utskrivet: 17-03-30
14:46
Senaste vermr: 347

Räkenskapsår: 16-01-01 - 16-12-31
Resultatenhet: Hela föreningen
Period: 16-01-01 - 16-12-31

	Perioden	Ackumulerat
S:a Övriga externa kostnader	-661 811,52	-661 811,52
Personalkostnader		
7010 Löner	-971 793,03	-971 793,03
7013 Semesterersättning	-152 740,03	-152 740,03
7331 Bilersättning skattefri	-7 554,68	-7 554,68
7332 Bilersättning skattepliktig	-2 440,32	-2 440,32
7390 Resekostnadsersättning	-1 830,00	-1 830,00
7391 Parkeringskostnad	-144,00	-144,00
7411 Collectum	-46 374,00	-46 374,00
7510 Sociala avgifter	-352 896,00	-352 896,00
7570 Arbetsmarknadsförsäkring Fora	-8 065,00	-8 065,00
7600 Övriga personalkostnader	-2 506,00	-2 506,00
7601 Lönescatt	-10 883,00	-10 883,00
7602 Personalutveckling	-5 600,00	-5 600,00
S:a Personalkostnader	-1 562 826,06	-1 562 826,06
S:a Rörelsens kostnader inkl råvaror mm	-2 226 497,58	-2 226 497,58
Rörelseresultat före avskrivningar	35 384,01	35 384,01
Rörelseresultat efter avskrivningar	35 384,01	35 384,01
Övriga rörelsekostnader mm		
7921 Avskrivning kundfordringar	-2 365,00	-2 365,00
S:a Övriga rörelsekostnader mm	-2 365,00	-2 365,00
Rörelseresultat före finansiella intäkter och kostnader	33 019,01	33 019,01
Resultat från finansiella investeringar		
Räntekostnader och liknande resultatposter		
8400 Räntekostnader	-362,12	-362,12
S:a Räntekostnader och liknande resultatposter	-362,12	-362,12
S:a Resultat från finansiella investeringar	-362,12	-362,12
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	32 656,89	32 656,89
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	32 656,89	32 656,89
Bokslutsdispositioner		
8870 Avsättning	-8 217,25	-8 217,25
8871 Upplösning avsatta medel	10 725,00	10 725,00
S:a Bokslutsdispositioner	2 507,75	2 507,75
Resultat före skatt	35 164,64	35 164,64
Beräknat resultat	35 164,64	35 164,64

Föreningsarkivet i Värmland

873200-0362

Räkenskapsår: 16-01-01 - 16-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 16-01-01 - 16-12-31

Balansrapport

Preliminär

Sida: 1(1)

Utskrivet: 17-03-30

14:44

Senaste vermr: 347

	Ing balans	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Fordringar			
1510 Kundfordringar	3 230,00	920,00	4 150,00
1700 Förutbetalda kostnader	3 795,00	135,00	3 930,00
S:a Fordringar	7 025,00	1 055,00	8 080,00
Kassa och bank			
1910 Kassa	404,00	1 602,00	2 006,00
1920 PlusGiro	401 982,95	152 265,14	554 248,09
1930 Företagskonto	100 000,00	0,00	100 000,00
1960 KF-konto	306,17	0,00	306,17
S:a Kassa och bank	502 693,12	153 867,14	656 560,26
S:a Omsättningstillgångar	509 718,12	154 922,14	664 640,26
S:A TILLGÅNGAR	509 718,12	154 922,14	664 640,26
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
2010 Eget kapital	-86 921,36	0,00	-86 921,36
2019 Redovisat resultat	105 934,74	0,00	105 934,74
S:a Eget kapital	19 013,38	0,00	19 013,38
Avsättningar			
2290 Avsatta medel	-40 000,00	2 507,75	-37 492,25
2291 Projekt Communicare	0,00	-117 500,00	-117 500,00
S:a Avsättningar	-40 000,00	-114 992,25	-154 992,25
Långfristiga skulder			
2330 Checkcredit Nordea	-100 000,00	0,00	-100 000,00
S:a Långfristiga skulder	-100 000,00	0,00	-100 000,00
Kortfristiga skulder			
2440 Leverantörsskulder	-292 150,00	-5 086,75	-297 236,75
2510 Löneskatt	-31 825,00	6 454,00	-25 371,00
2710 Personalens källskatt	-25 047,00	-834,00	-25 881,00
2890 Övr kortfri skulder	-2 392,50	-9 607,50	-12 000,00
2920 Upplupna semlöner	-8 168,00	5 298,00	-2 870,00
2940 Upplupna sociala avgifter	-29 149,00	-989,00	-30 138,00
S:a Kortfristiga skulder	-388 731,50	-4 765,25	-393 496,75
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-509 718,12	-119 757,50	-629 475,62
BERÄKNAT RESULTAT***	0,00	35 164,64	35 164,64

Statistik 2012 - 2016

Besök, leveranser, forskarärenden och utlån mm

	2012	2013	2014	2015	2016
Mottagna leveranser	125	101	121	93	105
Mottagna arkivbildare	267	170	344	287	201
Mottagna hyllmeter	91,2	88,2	125,4	92,33	130,5
Mottagna volymer			2306	3143	2411
Återtagna arkivbildare	2	3	2	2	1
Nya förteckningar	91	75	47	97	112
Kompletterade förteckningar	52	84	62	68	104
Antal nya förtecknade volymer	878	743	710	824	1233
Förtecknade hyllmeter	40,04	33,06	31,75	33,02	47,64
Registrerade besök i forskarsal*	4284	4092	3216	4188	3034
Framtagna volymer till forskarsal	714	830	696	847	593
Framtagna volymer för externlån	76	83	6	21	36
Handlagda ärenden	527	308	396	359	435
Nya och kompletterade arkiv på NAD (totalt antal på NAD)				543	539 (1082)

*Gemensamt för Arkivcentrum Värmland

Typfördelning av förtecknade arkiv hos Föreningsarkivet i Värmland år 2016

Bildningsorganisationer	354
Fackliga organisationer	1410
Idrottsföreningar	375
Nykterhetsföreningar	747
Politiska föreningar	730
Religiösa föreningar	772
Övriga ideella föreningar	1235
Person- och släktarkiv, samlingar	147
Summa	5770

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Föreningensarkivet i Värmland
Org.nr. 873200-0362

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsbokslutet för Föreningensarkivet i Värmland för år 2016.

Styrelsens ansvar för årsbokslutet

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta ett årsbokslut som ger en rättvisande bild och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta ett årsbokslut som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala mig om årsbokslutet på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsbokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsbokslutet. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsbokslutet för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsbokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsbokslutet upprättats i enlighet med lag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt lag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsbokslutets övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsbokslutet har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt styrelsens förvaltning för Föreningensarkivet i Värmland för år 2016.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust, och det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt lagen om ekonomiska föreningar.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ideella föreningar.

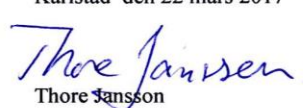
Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot föreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar eller föreningens stadgar.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlstad den 22 mars 2017

Thore Jansson
Revisor

Anna-Carin Berglund
Revisor